

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/50/2024
Identifikačné číslo spisu: 6120446527
Dátum vydania rozhodnutia: 25.11.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:6120446527.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobcu Mesto Banská Bystrica, so sídlom Československej armády č. 26, Banská Bystrica, IČO: 00 313 271 proti žalovanému Spoje, s.r.o., so sídlom Robotnícka 3905/6, Banská Bystrica, IČO: 45 607 028, v konaní zastúpenému advokátom JUDr. Jurajom Takáčom, PhD., so sídlom Horná 51, Banská Bystrica, o zaplatenie 19.080,08 Eur s prísl., o dovolaní žalobcu proti rozhodnutiu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/92/2023-482 z 26. októbra 2023, takto

rozhodol:

I. Dovolanie žalobcu o d m i e t a .

II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Na základe žalobcom podaného odvolania Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 43Cob/92/2023-482 z 26. októbra 2023 výrokom I. potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 63Cb/157/2020-397 z 10. novembra 2022 a výrokom II. rozhodol, že žalovanému priznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobou doručenou dňa 11. decembra 2020 sa žalobca od žalovaného domáhal zaplatenia sumy 18.100,- Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne z dlžnej istiny od 1. júla 2020 do zaplatenia titulom náhrady za nútené obmedzenie užívania nehnuteľností. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca ako stavebný úrad na základe návrhu žalovaného rozhodnutím č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, právoplatným dňa 05. októbra 2018, rozhodol o umiestnení stavby: „Metropolitná optická sieť METRONET Banská Bystrica - rozšírenie časť Metrobone 01/ESC-SKO/17“, keď predmetom bolo umiestnenie líniovej stavby, ktorou je optická komunikačná sieť a keď žalovaný je podnikom podľa § 5 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách. Dňa 12. decembra 2019 žalobca vydal žalovanému potvrdenie č. 196/2019 vo veci

zápisu líniovej stavby do digitálnej technickej mapy mesta Banská Bystrica a listom zo dňa 05. júna 2020, prevzatým žalovaným dňa 11. júna 2020, si žalobca uplatnil u žalovaného náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti podľa § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z., ktorej výšku vypočítal podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku.

3. Odvolací súd poukázal na to, že súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 10. novembra 2022 vyhlásil uznesenie, ktorým pripustil rozšírenie žaloby na sumu 19.080,08 Eur s 5 % úrokom z omeškania ročne od 01. júla 2020 do zaplatenia, ktorú výšku nároku žalobca odvodzoval od znaleckého posudku Ing. Ivana Čierneho, vypracovaného pod č. 25/2022 zo dňa 09. februára 2022.

4. Uviedol, že uvedenému rozhodnutiu ešte predchádzalo povolenie vydané žalobcom žalovanému pod č. PS-OUI58803/30463/2018 zo dňa 11. októbra 2018, ktorým žalobca tiež rozhodol o povolení na dočasné využitie plôch zelene žalovaným v spojitosti s už vydaným Rozhodnutím o umiestnení stavby. Konštatoval, že uvedené Rozhodnutie o umiestnení líniovej stavby zo dňa 22. augusta 2018 bolo základom pre realizáciu líniovej stavby, keďže stavebné povolenie ani ohlásenie nevyžaduje pri nadzemných a podzemných vedeniach elektronických komunikačných sietí, vrátane oporných a vytyčovacích bodov (§ 56b zákona č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon)). Z návrhu Dohody o poskytnutí jednorazovej finančnej náhrady za obmedzenie užívania nehnuteľnosti podľa § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z. vypracovanej žalobcom vyplýva, že túto náhradu si uplatňoval žalobca za stavbu verejnej siete „FTTH BB optická sieť METRONET ulica Švermova, Wolkerova a Jilemnického“, pričom z povolení vydaných žalobcom v rámci preneseného výkonu štátnej správy vyplýva, že o dočasné využitie plôch zelene a v povolení na zvláštne užívanie miestnych komunikácií, sú označené i tieto ulice, pre ktoré žalobca, ako príslušný orgán na vydanie povolenia stanovil i konkrétne termíny prác. Súd prvej inštancie mal na základe týchto skutočností a termínov uvádzaných v povoleniach vydaných zo strany žalobcu, ako orgánu z preneseným výkonom štátnej správy za to, že aj napriek námietke žalobcu ohľadne tej skutočnosti, že vydaním Rozhodnutia o umiestnení stavby ešte nemohlo dôjsť k reálnemu obmedzeniu užívania nehnuteľnosti, a teda aj k vzniku vedomosti vlastníka o tejto skutočnosti, predmetnými následnými rozhodnutiami, ktoré vydal žalovanému pre jej realizáciu, mal žalobca vedomosť o tom, že dôjde a dochádza už k realizácii prác v ním stanovených termínoch ohľadne predmetnej stavby, a to na trasách, za záber ktorých si následne uplatňuje nárok na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzené užívanie nehnuteľnosti, keďže boli aj v jeho vlastníctve. Miestom výkonu týchto prác pri realizácii stavby v zmysle Rozhodnutia o umiestnení líniovej stavby boli i stavby verejnej siete na ulici Švermovej, Wolkerovej a Jilemnického, z ktorého dôvodu považoval súd prvej inštancie námietky žalobcu, že túto vedomosť získal až z predložených dokladov žalovaným zo dňa 12. decembra 2019 za neopodstatnené. Podľa súdu prvej inštancie i z obsahu samotného ustanovenia § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z. je zrejmé, že jednorozročná prekluzívna lehota začína plynúť odo dňa, keď sa žalobca mal dozvedieť o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia využívania nehnuteľnosti, a nie momentom dokončenia stavby, za ktoré možno považovať predloženie dokladov až dňom 12. decembra 2019, na základe ktorých následne žalobca vydal žalovanému Potvrdenie č. 196/2019 vo veci zápisu líniovej stavby do Digitálnej technickej mapy Mesta Banská Bystrica.

5. Súd prvej inštancie mal preto za to, že žalobca, ako vlastník pozemkov a súčasne ako i orgán, ktorý vydával predmetné rozhodnutia ohľadne umiestnenia líniovej stavby a súvisiace povolenia k jej realizácii, sa z obsahu jednotlivých ním vydaných rozhodnutí musel dozvedieť o tom, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania jeho nehnuteľností, za ktoré si následne uplatňoval i jednorazovú primeranú náhradu za obmedzenie užívania týchto nehnuteľností u žalovaného. Súd prvej inštancie preto ustálil, že k zániku jeho práva na jednorazovú primeranú náhradu za nútené užívanie nehnuteľností došlo už dňom 16. novembra 2019, t. j. po uplynutí 1-ročnej lehoty po vydaní povolenia Mestom zo dňa 16. novembra 2018. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalobca si však uvedené právo u žalovaného uplatnil až v zmysle jeho podania zo dňa 05. júna 2020, ktoré bolo žalovanému doručené dňa 11. júna 2020, t. j. po uplynutí jednorozročnej lehoty stanovenej v § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z. Potom i uplatnením tohto nároku na súde vo výške, ktorú upravil žalobca počas konania na sumu 19.080,08 Eur, je uplatnením nároku síce v 6-mesačnej lehote po uplatnení tohto nároku žalobcom u žalovaného, avšak z dôvodu

zániku tohto práva žalobcu, súd prvej inštancie nemohol nároku žalobcu v zmysle žaloby vyhovieť.

6. Súd prvej inštancie z dôvodu zamietnutia žaloby nevykonával dokazovanie ohľadne výšky nároku a rovnako sa v odôvodnení rozhodnutia nezaoberal ani listinnými dôkazmi predloženými žalobcom o uplatňovanej výške nároku, ale v odôvodnení poukazoval iba na rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých posudzoval včasnosť uplatnenia si nároku žalobcu u žalovaného.

7. Súd prvej inštancie záverom konštatoval, že na pozemkoch vo vlastníctve žalobcu boli už skôr zriadené ochranné pásma v prospech tretích osôb, ktoré zriadili na pozemkoch žalobcu inžinierske stavby a ktoré trvalo obmedzovali žalobcu v ich obvyklom užívaní a ktoré bolo nutné i zo strany žalovaného pre realizáciu stavby rešpektovať tak, ako je to v Rozhodnutí o umiestnení stavby zo dňa 22. augusta 2018 a svedčia o tom i záznamy o vecných bremenách zapísané v katastri nehnuteľností na jednotlivých listoch vlastníctva. I z tohto dôvodu sa súdu prvej inštancie javil nárok žalobcu ako neopodstatnený a neprimeraný.

8. Súd prvej inštancie o trovách konania rozhodol tak, že žalovanému, ktorý mal plný úspech vo veci, priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi vo výške 100 %.

9. V zákone stanovenej lehote podal žalobca proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolanie v rozsahu dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), a teda z dôvodov, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhoval, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil.

10. Odvolací súd ďalej odcitoval ustanovenie § 66 ods. 1 až 5 zák. č. 351/2011 Z. z., preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v rozsahu dôvodov uvedených žalobcom v odvolaní a dospel k záveru, že rozhodnutie je vo výroku vecne správne a teda súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, keď žalobu zamietol z dôvodu preklúzie práva žalobcu a v konaní na súde prvej inštancie odvolací súd nezistil porušenie práva na spravodlivý proces a nezistil ani vady procesných podmienok.

11. Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia a s poukazom na obsahové vymedzenie podaného odvolania doplnil ďalšie dôvody, pričom hodnotil iba tie námietky a argumenty, ktoré majú význam pre rozhodnutie s poukazom napr. na Nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 78/95 zo dňa 16. marca 2005.

12. Úvodom odvolací súd uviedol, že ustanovenie § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z. neupravuje premlčaciu dobu pre vykonanie práva, ale upravuje preklúziu pre neuplatnenie práva, t. j. zánik práva vlastníka na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti preto, že nebolo uplatnené v príslušnom podniku v čase určenom v ustanovení § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z. Zdôraznil, že preklúziu je potrebné od premlčania striktnie odlišovať, keďže právnym následkom premlčania nie je zánik subjektívneho práva, avšak uplynutím prekluzívnej lehoty právo definitívne zaniká a netransformuje sa do podoby naturálnej obligácie, ako v prípade premlčania. Na preklúziu práva súd vždy prihliada ex offio a zaniknuté právo nemôže účastníkovi priznať, keďže zánik subjektívneho práva nastáva ex lege.

13. Uviedol, že v prípade práva vlastníka na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti, zákonodarca v ustanovení § 66 ods. 5 veta druhá zákona č. 351/2011 Z. z. určil, že nárok na jednorazovú náhradu si musí vlastník nehnuteľnosti uplatniť v príslušnom podniku, a to do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti došlo. Včasné uplatnenie si nároku žalobcu ako vlastníka nehnuteľnosti u žalovaného ako podniku preto bolo zákonnou podmienkou na to, aby v prípade, ak by sa žalobca a žalovaný na výške primeranej náhrady nedohodli, žalobca sa mohol úspešne domáhať svojho nároku na súde, tak ako to

vyplýva z ustanovenia § 66 ods. 5 veta tretia zákona č. 351/2011 Z. z.

14. Odvolací súd vyslovil názor, že okrem vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, v ustanovení § 66 ods. 5 veta druhá zákona č. 351/2011 Z. z., ale ani v žiadnom inom ustanovení, zákonodarca neupravuje a nevyžaduje žiadnu ďalšiu skutočnosť potrebnú pre uplatnenie práva na jednorazovú náhradu. Taktiež v ustanovení § 66 ods. 5 veta druhá zákona č. 351/2011 Z. z., ale ani v žiadnom inom ustanovení, okrem vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti a vedomosti vlastníka o skutočnosti, že k vzniku núteného obmedzenia užívania došlo, zákonodarca neupravuje a nevyžaduje žiadnu ďalšiu skutočnosť určujúcu začiatok plynutia subjektívnej doby pre uplatnenie práva na jednorazovú náhradu. Pre začiatok plynutia objektívnej doby na uplatnenie práva na jednorazovú náhradu je tak postačujúce a potrebné, že vzniklo nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti a pre začiatok plynutia subjektívnej doby je postačujúce a potrebné, že vzniklo nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti a že vlastník nehnuteľnosti sa dozvedel o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia. Žiadne iné zákonné predpoklady a požiadavky pre uplatnenie práva na jednorazovú náhradu sa nevyžadujú, najmä sa nevyžaduje nadobudnutie subjektívnej vedomosti vlastníka o určitom, konkrétnom rozsahu náhrady a zo zákonnej konštrukcie ustanovenia § 66 ods. 5 veta druhá zákona č. 351/2011 Z. z. ani žiadnou výkladovou metódou právnej normy nie je možné takýto predpoklad a požiadavku vyvodiť. Konštatoval, že tento záver podporuje aj veta tretia ustanovenia § 66 ods. 5 zákona č. 351/2011 Z. z., ktorá vlastníkovi, ako aj podniku, ak sa na výške primeranej náhrady nedohodnú, priznáva právo podať súdu návrh na rozhodnutie do šiestich mesiacov odo dňa uplatnenia si nároku v príslušnom podniku. Zákonodarca teda po uplatnení nároku vlastníkom v príslušnom podniku, poskytuje vlastníkovi a podniku lehotu 6 mesiacov, aby sa dohodli na výške primeranej náhrady.

15. Odvolací súd preto považoval za zákonným predpokladom a požiadavku pre uplatnenie práva vlastníka na jednorazovú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti, a teda aj pre začiatok plynutia subjektívnej lehoty, je výlučne vznik núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti a vedomosť vlastníka o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, a to bez potreby určiť výšku náhrady v konkrétnom peňažnom vyjadrení.

16. Poukázal ďalej na ust. § 66 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z., v ktorom zákonodarca v nevyhnutnom rozsahu a ak je to vo verejnom záujme, priznáva podniku právo zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia na cudzej nehnuteľnosti, právo vstupovať v súvislosti so zriaďovaním, prevádzkovaním, opravami a údržbou vedení na cudziu nehnuteľnosť a právo vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a jej porastu, najmä odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty ohrozujúce bezpečnosť a spoľahlivosť vedenia, ak to po predchádzajúcej výzve neurobil vlastník alebo užívateľ pozemku. Ak v dôsledku výkonu týchto práv podniku vlastník je obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, zákonodarca v ustanovení § 66 ods. 5 veta prvá zákona č. 351/2011 Z. z. vlastníkovi priznáva právo na jednorazovú primeranú náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti. Jednorazová náhrada teda vlastníkovi patrí za nútené obmedzenie v obvyklom užívaní nehnuteľnosti v dôsledku výkonu práv podniku, t. j. za to, že je obmedzený v obvyklom užívaní nehnuteľnosti lebo podnik vykonáva svoje právo zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia na cudzej nehnuteľnosti, právo vstupovať v súvislosti so zriaďovaním, prevádzkovaním, opravami a údržbou vedení na cudziu nehnuteľnosť a právo vykonávať nevyhnutné úpravy pôdy a jej porastu, najmä odstraňovať a okliesňovať stromy a iné porasty ohrozujúce bezpečnosť a spoľahlivosť vedenia, ak to po predchádzajúcej výzve neurobil vlastník alebo užívateľ pozemku.

17. Ďalej odvolací súd poukázal na to, že v súdnej veci žalovaný ako podnik na nehnuteľnosti žalobcu ako vlastníka vykonával právo zriaďovať a prevádzkovať verejné siete a stavať ich vedenia a vykonával právo vstupovať v súvislosti so zriaďovaním a prevádzkovaním vedení na nehnuteľnosť. Keďže žalovaný tieto práva vykonával na cudzej nehnuteľnosti, aby vôbec mohol tieto práva vykonávať, musel mať na to potrebné oprávnenie. Zriaďovanie verejnej siete a stavanie jej vedenia je líniovou stavbou, ktorú možno umiestňovať len na základe územného rozhodnutia, ktorým je rozhodnutie o umiestnení stavby (§ 32 ods. 1 písm. a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení účinnom do 31. decembra 2018), a teda Rozhodnutie o umiestnení stavby č. OVZ SU

132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, právoplatné dňa 05. októbra 2018, bolo tým oprávnením, ktoré žalovanému umožňovalo výkon práv podniku. Na základe rozhodnutia o umiestnení stavby nielenže žalovaný mohol vykonávať svoje práva, ale súčasne žalobca ako vlastník bol povinný výkon týchto práv strpieť, a teda už samotná existencia Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 obmedzovala žalobcu ako vlastníka nehnuteľnosti v obvyklom užívaní, keďže všetky dispozície a nakladanie s nehnuteľnosťami, ktorých sa rozhodnutie o umiestnení stavby týkalo, musel robiť s vedomím a s ohľadom na to, že je vydané rozhodnutie o umiestnení stavby, ktoré určuje na aký účel majú byť nehnuteľnosti stavebne využité.

18. Vychádzajúc z práv, ktoré v nevyhnutnom rozsahu a ak je to vo verejnom záujme, podnik môže podľa § 66 ods. 1 zákona č. 351/2011 Z. z. vykonávať a keďže k týmto právam patrí nielen samotné prevádzkovanie verejnej siete, ale už aj zriaďovanie verejnej siete a stavanie ich vedenia, vrátane vstupu v súvislosti so zriaďovaním vedení na cudziu nehnuteľnosť, konštatoval, že nie je možné prijať názor žalobcu, že obmedzenie užívania nehnuteľnosti vzniká až dokončením stavby. Tým, že stavba je realizovaná a podnik začne verejnú sieť prevádzkovať, výkon práv nezačína, ale prevádzkovaním podnik pokračuje vo výkone práv, ktoré práva začal vykonávať zriaďovaním verejnej siete. Ak by aj v konečnom dôsledku žalovaný stavbu nezrealizoval, t. j. verejnú sieť a ich vedenia na nehnuteľnostiach žalobcu nezriadil, nič to nemení na skutočnosti, že od vydania Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 a následne počas jeho platnosti a účinnosti, žalobca, ako vlastník, bol obmedzovaný v obvyklom užívaní nehnuteľnosti, keďže užívať ich musel s ohľadom na vydané rozhodnutie o umiestnení stavby, a teda s ohľadom na stavebný účel, na ktorý mali byť nehnuteľnosti využité.

19. Pretože vznik núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti musí byť daný objektívnou a nespochybniteľnou skutočnosťou, odvolací súd uzatvoril, že v súdnej veci touto skutočnosťou je právoplatnosť Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018. Správnosť záveru, že nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti vzniklo právoplatnosťou rozhodnutia o umiestnení stavby je podporená aj tým, že zákonodarca vyslovene upravil, že na ochranu vedení sa zriaďuje ochranné pásmo, ktoré vzniká dňom nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o umiestnení stavby (§ 68 ods. 4 zákona č. 351/2011 Z. z.), pričom v ochrannom pásme je zakázané umiestňovať stavby, zariadenia a porasty, vykonávať zemné práce, ktoré by mohli ohroziť vedenie alebo bezpečnú prevádzku siete, ako aj vykonávať prevádzkové činnosti spojené s používaním strojov a zariadení, ktoré rušia prevádzku sietí, pridružených prostriedkov a služieb (§ 68 ods. 6 zákona č. 351/2011 Z. z.). Záverom poukázal aj na následnú právnu úpravu prijatú zákonom č. 452/2021 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 01. februára 2022 zrušil práve zákon č. 351/2011, v ustanovení § 21 ods. 5 upravuje, že právo na primeranú náhradu vzniká právoplatnosťou rozhodnutia o umiestnení stavby, a teda v následnej právnej úprave zákonodarca jednoznačne definoval, že k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti dochádza právoplatnosťou rozhodnutia o umiestnení stavby.

20. So zreteľom na uvedené odvolací súd vyhodnotil ako správny záver súdu prvej inštancie, že objektívna 3-ročná lehota na uplatnenie práva začala žalobcovi plynúť právoplatnosťou Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, a teda že k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľností žalobcom ako vlastníkom došlo dňa 05. októbra 2018.

21. Keďže podľa § 66 ods. 5 veta druhá zákona č. 351/2011 Z. z. platí, že nárok na jednorazovú náhradu si musí vlastník nehnuteľnosti uplatniť v príslušnom podniku do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti a keďže k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľností žalobcom ako vlastníkom došlo právoplatnosťou Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, znamená to, že nárok na jednorazovú náhradu si žalobca musel u žalovaného uplatniť do jedného roka odo dňa, keď sa dozvedel o právoplatnosti Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018.

22. V súdnej veci Rozhodnutie o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22.

augusta 2018 vydalo Mesto Banská Bystrica ako stavebný úrad. Každé mesto (obec) je právnickou osobou (§ 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení), a teda z hľadiska právnej subjektivity a spôsobilosti, či mesto vykonáva samosprávu, prenesenú štátnu správu alebo hospodári so svojim majetkom, či vykonáva práva vlastníka, stále ide o jeden a ten istý subjekt. Preto, ak Rozhodnutie o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 vydalo Mesto Banská Bystrica a ak žalobcom v tomto civilnom sporovom konaní je Mesto Banská Bystrica, ide o rovnaký subjekt práva. Žalobcu ako vlastníka tak nie je možné oddeľovať od žalobcu pri výkone prenesenej štátnej správy, t. j. ako stavebný úrad pri vydávaní Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, a preto odvolací súd bol toho právneho názoru, že v konkrétnych okolnostiach súdnej veci aj subjektívna 1-ročná lehota na uplatnenie práva začala žalobcovi plynúť právoplatnosťou Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, t. j. dňom 05. októbra 2018. Ak totiž samotný žalobca vydal Rozhodnutie o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018, ktorého právoplatnosťou objektívne došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľností, niet žiadneho logického a rozumného dôvodu, aby o skutočnosti, že k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľností došlo, žalobca sa dozvedel v inom časovom momente. Pretože žalobca bol tým subjektom, ktorý vydal rozhodnutie o umiestnení stavby, ktorého právoplatnosť založila vznik núteného obmedzenia užívania nehnuteľností, v konkrétnych okolnostiach súdnej veci považoval za irelevantné, či žalovaný ako podnik podal do katastra návrh na vykonanie záznamu o vecnom bremene (§ 66 ods. 2 v spojení s § 66 ods. 1 písm. a) zákona č. 351/2011 Z. z.) a či upovedomil žalobcu ako vlastníka o začatí výkonu práva (§ 66 ods. 3 zákona č. 351/2011 Z. z.).

23. To znamená, že ak si žalobca svoj nárok uplatnil u žalovaného písomnosťou zo dňa 05.06.2020, doručenou žalovanému dňa 11. júna 2020, neuplatnil si ho v určenom čase do jedného roka, a teda došlo k zániku práva žalobcu na jednorazovú náhradu, avšak tento názor nemá vplyv na vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, keďže aj súd prvej inštancie dospel k právnenému záveru o zániku práva žalobcu z dôvodu neuplatnenia práva, i keď za okamih, kedy sa žalobca o vzniku núteného obmedzenia dozvedel, a teda kedy začala plynúť subjektívna lehota jedného roka, ustálil Povolenie na zvláštne užívanie miestnych komunikácií vydané žalobcom ako cestným správnym orgánom pre miestne a účelové komunikácie na území mesta Banská Bystrica pre žalovaného dňa 16. novembra 2018 pod č. OVZ-DS-172/25386/2018.

24. Pokiaľ potom žalobca v odvolaní súdu prvej inštancie vytýkal, že Povolenie zo dňa 16. novembra 2018 nehodnotil vo vzájomnej súvislosti s ďalšími dôkazmi žalobcu týkajúcimi sa zvláštneho užívania miestnych komunikácií v súvislosti s Rozhodnutím o umiestnení stavby zo dňa 22. augusta 2018, len pre úplnosť veci odvolací súd dodal, že odvolací súd nemôže dotvárať odvolaciu argumentáciu strany, ale je zákonnou povinnosťou odvolateľa ním tvrdený dôvod nesprávnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie aj obsahovo vymedziť. Žalobca však v odvolaní, prípadne v lehote na podanie odvolania, žiadnym konkrétnym spôsobom neargumentoval, ako konkrétne mal súd prvej inštancie pri hodnotení dôkazov pochybiť, a preto len všeobecné konštatovanie žalobcu v odvolaní, že súd prvej inštancie Povolenie zo dňa 16. novembra 2018 nevyhodnotil vo vzájomnej súvislosti s ďalšími predloženými dôkazmi žalobcom, by bolo nepostačujúce, aby sa s ním odvolací súd mohol vysporiadať a v jeho kontexte vyhodnotiť vecnú správnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie.

25. K námietke žalobcu týkajúcej sa rozpornosti argumentácie súdu prvej inštancie o začiatku plynutia subjektívnej lehoty na uplatnenie práva odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie právoplatnosťou Rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 určil začiatok plynutia objektívnej lehoty a začiatok plynutia subjektívnej lehoty určil Povolením na zvláštne užívanie miestnych komunikácií vydaným dňa 16. novembra 2018 pod č. OVZ-DS-172/25386/2018, a preto ustálil, že k zániku práva žalobcu došlo dňom 16. novembra 2019. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie začiatok plynutia subjektívnej lehoty neurčil hypoteticky a ani nejednoznačne, ale určil ho konkrétnym dňom 16. novembra 2018, pričom svoje zistenia a závery aj dostatočne odôvodnil. Na tomto mieste potom odvolací súd poukázal aj na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR, z ktorej vyplýva, že nejde o porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces, ak súd

nerozhodne podľa predstáv strany konania a jej žalobe nevyhovie, ak je takéto rozhodnutie súdu v súlade s objektívnym právom (napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III. ÚS 19/2019-11 zo dňa 16. januára 2019).

26. Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. vo veci samej, ako aj v závislom výroku II. o náhrade trov konania, o ktorých súd prvej inštancie rozhodoval podľa pomeru úspechu vo veci, je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal v odvolacom konaní plný úspech, priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. S tým, že o výške trov odvolacieho konania rozhodne podľa § 262 ods. 2 CSP súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

28. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie. Jeho prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. f) a 421 ods. 1 písm. b) CSP a žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ „dovolací súd“) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V dovolaní namietal, že rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje jednoznačnú odpoveď na základnú právnu otázku a to začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na jednorazovú náhradu podľa § 66 ods. 5 zák. č. 351/2011 Z. z. v znení platnom od februára 2017, čím trpí rozsudok súdu prvej inštancie vadou zmätočnosti. Uviedol, že túto skutočnosť namietal včas, už v lehote na podanie odvolania, pričom odvolací súd tento nedostatok neodstránil. Za zmätočný označil rozsudok odvolacieho súdu, keď odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie určil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby jednoznačne a riadne ho odôvodnil, no zároveň odvolací súd určil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby odlišne. Ďalej dovolateľ označil za neprípustné, aby odvolací súd v prípade, keď zák. č. 452/2021 Z. z. obsahuje prechodné ustanovenie týkajúce sa uplatnenia nároku na jednorazovú náhradu vzniknutú pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 452/2021 Z. z., podľa ktorého sa aplikuje zák. č. 351/2011 Z. z., vyložil, čo i len podporne, tento nárok žalobcu podľa terajšej právnej úpravy zák. č. 452/2021 Z. z.

29. Ďalej dovolateľ namietal, že hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie odporuje § 191 ods. 1 CSP, na základe ktorého potom súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku zo dňa 10. novembra 2022 vychádzal len zo skutkového zistenia existencie rozhodnutia č. OVZ-DS-172-25386/2018 zo dňa 16. novembra 2018 a z neho formuloval právny záver o okamihu začiatku plynutia premlčacej doby, pričom však odignoroval dôkazy predložené žalobcom a to rozhodnutie cestného správneho orgánu č. OVZ-DS-40838/15286/2019 zo dňa 3. apríla 2019, právoplatného dňa 12. apríla 2019, rozhodnutie cestného správneho orgánu č. OVZ-DS-152251/23545/2019 zo dňa 19. júla 2019, právoplatného dňa 19. júla 2019 a protokol č. 37/2019/Vo zo dňa 16. decembra 2019 v súvislosti s uskutočnením líniovej stavby umiestnenej podľa rozhodnutia o umiestnení stavby. Rozsudok odvolacieho súdu tak, podľa jeho názoru, trpí vadou zmätočnosti a je v rozpore s § 220 ods. 2 CSP a to bez ohľadu na to, že odvolací súd „určil“ rozdielny začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcu podľa § 66 ods. 2 veta druhá zák. č. 351/2011 Z. z.

30. Poukázal na to, že predmetom žaloby, doručenej súdu prvej inštancie dňa 11. decembra 2020, je nárok žalobcu na náhradu za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti, pre ktorú zákon č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších právnych predpisov uvádza výlučne peňažnú formu. Jednoročná subjektívna premlčacia doba žalobcovi preto v danom prípade začala plynúť až vtedy, keď mohol aspoň približne vyčíslit' rozsah náhrady. Tento okamih nastal len vtedy, keď došlo k dokončeniu líniovej stavby, ktorá bola povolená rozhodnutím o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 a to na základe podkladu, ktorý doručil žalovaný žalobcovi, porealizačné zameranie stavby, ktoré bolo zapísané do digitálnej mapy Mesta Banská Bystrica, ako to žalovanému vyplývalo zo všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č. 43/1997 o digitálnej technickej mape Mesta Banská Bystrica. Stalo sa tak dňa 12. decembra 2019, o čom vydal žalobca žalovanému potvrdenie č. 196/2019 a žalovaný tento dôkaz nenamietol, ani nepredložil k tomuto dôkazu dôkaz opaku. Následne žalobca, keďže už mal k dispozícii údaje o rozsahu vykonanej stavby,

realizovanej trase, líniovej stavby, mohol uskutočniť výpočet výšky náhrady podľa vyhl. č. 492/2004 Z. z. a podať žalovanému listom č. PS ESM 68319/21256/2020 zo dňa 5. júna 2020 návrh dohody s uvedením navrhovanej výšky. Návrh na náhradu podľa § 66 ods. 5 zák. č. 351/2011 Z. z. bol žalovanému doručený dňa 11. júna 2020. Keďže žalovaný na návrh nijako nereagoval, žalobca podal dňa 11. decembra 2020, teda včas, žalobu na súd.

31. V súvislosti s ďalším dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že predmetom konania bolo posúdenie právnej otázky okamihu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na jednorazovú náhradu, ktorú zák. č. 351/2011 Z. z. účinný od 1. februára 2017 viaže na vedomosť oprávneného o vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Konštatoval, že uvedená právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, dovolacím súdom ešte vyriešená. Uviedol, že je mu známe len jedno rozhodnutie najvyššieho súdu zo dňa 29. júna 2023 sp. zn. 5Cdo/174/2022, v ktorom rozhodoval o nároku za zriadenie (zákonného) vecného bremena v prospech zriaďovateľa a prevádzkovateľa, ale podľa ustanovení zák. č. 110/64 Zb. o telekomunikáciách, platného do 30. júna 2000, ktorý upravoval len objektívnu premlčaciu lehotu na uplatnenie nároku. V uvedenom rozhodnutí najvyšší súd rozhodol tak, že objektívna lehota na uplatnenie nároku začína plynúť zriadením stavby telekomunikačného zariadenia. Dovolateľ vyslovil názor, že v prejednávanej právnej veci nesprávne právne posúdenie spočíva v nesprávnej interpretácii ustanovenia § 66 ods. 5 veta druhá zák. č. 351/2011 Z. z., okamihu nadobudnutia vedomosti žalobcu o vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti (pozemkov vo vlastníctve žalobcu) na uplatnenie nároku na náhradu, ktorý odvolací súd určil od právoplatnosti rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 (ďalej aj „rozhodnutie o umiestnení stavby“) a teda podľa odvolacieho súdu žalobcovi začala plynúť jednorozročná subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na jednorazovú náhradu dňom, keď sa dozvedel o právoplatnosti rozhodnutia o umiestnení stavby. Uviedol, že predmetné rozhodnutie o umiestnení stavby, keďže jeho predmetom bola líniová stavba, malo podľa § 40 ods. 1 Stavebného zákona platnosť 3 roky od nadobudnutia jeho právoplatnosti. Rozhodnutie o umiestnení stavby nadobudlo právoplatnosť dňa 5. októbra 2018. Namietal, že právoplatné rozhodnutie o umiestnení stavby oprávňuje stavebníka uskutočniť stavbu za určitých podmienok, no neznamená to aj, že skutočne k výstavbe dôjde a kedy sa tak stane. Pritom poukázal aj na ust. § 40 ods. 3 veta prvá a § 41 ods. 1 Stavebného zákona, ktoré umožňujú predĺžiť čas platnosti územného rozhodnutia, prípadne nahradiť ho novým rozhodnutím. Vyslovil názor, že až dokončením predmetnej líniovej stavby, teda keď aj došlo k uskutočneniu stavby, nadobudol žalobca vedomosť o tom, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti tak, že žalobca mal k dispozícii údaje o uskutočnenej stavbe, ktoré mu umožňovali uplatniť si u žalovaného nárok na jednorazovú náhradu podľa § 66 ods. 5 veta druhá zák. č. 351/2011 Z. z. Nárok žalobcu teda nebol založený okamihom kedy sa dozvedel o právoplatnosti rozhodnutia o umiestnení stavby, ale až dňa 12. decembra 2019, kedy žalovaný žalobcovi doručil podklady - porealizačné geodetické zameranie realizovanej inžinierskej siete líniovej stavby podľa všeobecne záväzného nariadenia Mesta Banská Bystrica č. 43 o digitálnej technickej mape Mesta Banská Bystrica. O uvedenom vydal žalobca žalovanému potvrdenie č. 196/2019 zo dňa 12. decembra 2019. Namietal, že sa odvolací súd vo vzťahu k okamihu začatia plynutia subjektívnej premlčacej doby nijako nevysporiadal s právnou úpravou § 66 ods. 3 zák. č. 351/2011 Z. z. Ďalej uviedol, že ide o právo, ktoré sa musí najskôr uplatniť u danej právnickej osoby. V nadväznosti na uvedené vyslovil názor, že rozhodujúce pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby je nadobudnutie vedomosti oprávneného, teda žalobcu, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti tak, aby bolo možné aspoň približne určiť rozsah, výšku náhrady. Zdôraznil, že teda nemohol u podniku žalovaného uplatniť nárok riadne, t. j. aby vyvolal právne účinky vo vzťahu nadväzujúcemu právu podať na súd žalobu podľa § 66 ods. 5 posledná veta zák. č. 351/2011 Z. z. len tak, že by podniku žalovaného oznámil existenciu svojho práva. V danom prípade táto právna možnosť nastane len vtedy, ak má oprávnený, žalobca k dispozícii informácie o rozsahu obmedzenia núteného užívania nehnuteľnosti v jeho vlastníctve tak, aby vedel toto obmedzenie objektivizovať, vyčíslieť. Žalobca ďalej dodal, že na uloženie elektronických komunikačných sietí musel mať žalovaný vydané rozhodnutie, ktorým sa povoľuje zvláštne užívanie miestnych komunikácií vydané špeciálnym stavebným úradom. Takéto rozhodnutie tiež však len legalizuje možný zásah do miestnych komunikácií (teraz miestnych ciest) pričom v danom prípade súčasne došlo k predĺženiu lehoty pre stavebníka.

32. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu označil dovolanie za nedôvodné a navrhol ho zamietnuť. Tvrdil, že podľa jeho názoru žalobca nevymedzil riadne právnu otázku, ktorá nebola v dovolacom konaní vyriešená a nevymedzil, prečo by sa malo jednať o otázku zásadného právneho významu. Ďalej namietal, že sa žalobca snaží svojvoľne interpretovať problematiku plynutia zákonom stanovených dôb na uplatnenie práva na jednorazovú odplatu. Za svojvoľnú označil žalovaný aj interpretáciu zákonného ustanovenia a okamihu „dozvedenia sa“, kedy došlo k ukončeniu realizácie líniovej stavby (v tomto prípade zaevidovaním stavby do technickej mapy mesta). Túto argumentáciu však označil za mylnú, s čím sa stotožnil a riadne zdôvodnil aj odvolací súd vo svojom rozhodnutí. Vyslovil názor, že je zrejmé, že k obmedzeniu vlastníka nehnuteľnosti dochádza už samotným začatím výstavby predmetného diela (napr. oplotenie staveniska, uskutočnenie výkopových prác, uskutočňovanej inej nevyhnutnej činnosti stavebníka) a nie až jeho dokončením, resp. oznámením o ukončení predmetných prác vlastníkovi nehnuteľnosti, či zaevidovaním stavby do digitálnej technickej mapy mesta. Uviedol, že zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej aj „ZEK“) nikde neuvádza špecifiká vzniku vedomosti vlastníka pozemku o obmedzení a ani jeho vznik nepodmieňuje pridruženými skutočnosťami akými sú napr. dokončenie stavby, uvedenie dotknutých pozemkov do pôvodného stavu po realizácii nevyhnutných prác, zápis stavby do technickej mapy a iné. Zákon jasne uvádza, že objektívnou skutočnosťou vzniku vedomosti a následného uplatnenia si práva na primeranú náhradu je deň, keď sa vlastník dotknutých nehnuteľnosti dozvedel o takomto obmedzení. Vyslovil názor, že o tom, že k obmedzeniu výkonu vlastníckeho práva vlastníka nehnuteľnosti dochádza skôr ako samotným dokončením stavby, potvrdzuje podľa jeho názoru aj ustanovenie § 68 ods. 4 ZEK. V nadväznosti na uvedené poukázal na logické a podľa neho aj správne odôvodnenie v odsekoch 49. a 50. rozsudku odvolacieho súdu. Ďalej poukázal na súčasnú právnu úpravu § 21 ods. 5 zák. č. 452/2021 Z. z., z ktorej jednoznačne vyplýva, že prekluzívna lehota začne plynúť už okamihom právoplatnosti územného rozhodnutia t. j. ešte pred samotnou realizáciou diela. V súvislosti s žalobcom tvrdenou vadou zmätočnosti, ktorú mala predstavovať skutočnosť, že súd prvého stupňa jednoznačne neustálil okamih, kedy sa žalobca mohol dozvedieť o obmedzení výkonu vlastníckeho práva, žalovaný uviedol, že je logické, že súd prvej inštancie v rozhodnutí uviedol okamihy, kedy sa najskôr ako aj najneskôr mohol dozvedieť o obmedzení svojho práva, keďže žalobca popieral, že by sa v danom období o obmedzení dozvedel. Žalovaný tiež uviedol, že mu nie je zrejmé na základe čoho dospel žalobca k záveru, že zo strany odvolacieho súdu došlo k nedovolenému extenzívnemu výkladu. Vyslovil názor, že vzhľadom na úpravu predmetnej problematiky jednorazovej náhrady v § 66 zák. č. 351/2011 Z. z. odvolací súd postupoval najsprávnejšie ako mohol, vychádzajúc z analogického výkladu jednotlivých ustanovení tohto zákona, ktorého správnosť potvrdilo aj súčasné znenie Zákona o elektronických komunikáciách č. 452/2021 Z. z.

33. Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací, po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné ním napadnúť.

34. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

35. V posudzovanom prípade dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

36. Túto vadu videl v tom, že rozhodnutie odvolacieho súdu je jednak nedostatočne odôvodnené a zmätočné, keď odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie určil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby jednoznačne a riadne ho odôvodnil, no zároveň odvolací súd určil začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby odlišne. Poukázal na to, že nárok žalobcu bol založený v čase platnosti právnej úpravy zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách platného do 31. januára 2022. Dovolateľ konštatoval, že z uvedeného je zrejmé, že pri uplatnení nároku na jednorazovú primeranú náhradu v prípade lehôt, ktoré začali plynúť podľa doterajšieho predpisu zák. č. 351/2011 Z. z. sa uplatní zákon č. 351/2011 Z. z. Za neprípustné označil, aby odvolací súd v prípade, že zák. č. 452/2021 Z. z. obsahuje prechodné ustanovenie, týkajúce sa uplatneného nároku na jednorazovú náhradu vzniknutú pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 452/2021 Z. z., podľa ktorého sa aplikuje zák. č. 351/2011 Z. z. vyložil čo i len podporne tento nárok žalobcu podľa súčasnej právnej úpravy zák. č. 452/2021 Z. z. Porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces videl aj v nevysporiadaní sa odvolacím súdom s jeho námietkami týkajúcimi sa hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie v rozpore s § 191 ods. 1 CSP, ktorý vychádzal len z existencie rozhodnutia č. OVZ-DS-172/25386/2018 zo dňa 16. novembra 2018 a na jeho základe sformuloval právny záver o okamihu začiatku plynutia premlčacej doby, pričom však odignoroval dôkazy predložené žalobcom. Poukazujúc na povahu nároku žalobcu, ktorým je náhrada za nútené obmedzenie užívania nehnuteľnosti, pre ktorú zákon č. 351/2011 Z. z. uvádza výlučne peňažnú formu vyslovil názor, že žalobcovi preto začala plynúť jednorozročná subjektívna premlčacia doba až vtedy, keď mohol aspoň približne vyčísliť rozsah náhrady.

37. Relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle vyššie citovaného ustanovenia sa rozumie nesprávny (vadný) procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavno-právneho rámca a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva.

38. Podstatou práva na spravodlivý proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky, poskytované právnym poriadkom, pričom integrálnou súčasťou tohto práva, je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je aj právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu.

39. Vyššie citované ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a dôvodnosť dovolania v prípade, ak miera porušenia procesných práv strany, v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu, nadobudla značnú, výraznú, resp. relevantnú intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Teda intenzita zásahu do procesných práv strany sporu v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu musí dosahovať mieru, resp. intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, hodnotením dôkazov a ani právo na to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda, aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04, IV. ÚS 22/04).

40. Po preskúmaní veci dovolací súd uvádza, že nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu), spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP alebo práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

41. Procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku, žalobca a žalovaný mali možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej

inštancie, tvrdiť skutočnosti týkajúce sa uplatneného nároku a na jeho preukázanie uplatňovať procesné návrhy na vykonanie dokazovania. Žalobca a žalovaný túto možnosť v konaní aj využili, pričom žalobca využil aj možnosť podať proti rozsudku súdu prvej inštancie riadny opravný prostriedok (odvolanie). Dovolateľ v dovolaní v podstate uvádza tie isté námietky, ktorými sa zaoberali už sudy oboch inštancií a v odôvodneniach svojich rozhodnutí sa s nimi aj dostatočným spôsobom vysporiadali. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné sudy zistia skutkový stav a po použití a výklade relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

42. Podľa názoru dovolacieho súdu, odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu nie je nedostatočné, arbitrárne a nepreskúmateľné. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, opierajúce sa v podstatnej časti o odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie súdnych rozhodnutí. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, ktorý bol zistený súdom prvej inštancie, vyjadrenia strán sporu, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy aplikované na posudzovaný prípad, z ktorých vyvodil svoj právny záver a zrozumiteľne vysvetlil, z akého dôvodu potvrdil zamietajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie. Odvolací súd zároveň k rozhodujúcim (kľúčovým) odvolacím námietkam žalobcu uviedol svoju argumentáciu v súlade so skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie a vyplývajúcim z obsahu spisu. Dovolací súd nesúhlasil s názorom žalobcu, keď rozsudok odvolacieho súdu označil za zmätočný v súvislosti s odlišným určením dňa začiatku plynutia subjektívnej premlčacej lehoty odvolacím súdom, nakoľko odvolací súd v odseku 36. odôvodnenia jeho rozsudku, označil rozhodnutie súdu prvej inštancie za vecne správne vo výroku, keď súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu preklúzie práva žalobcu. Je pravdou, že súd prvej inštancie uvádza viaceré okamihy, kedy sa žalobca mohol dozvedieť o obmedzení výkonu vlastníckeho práva (odsek 37. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie), ale za primárny okamih obidva sudy považovali okamih nadobudnutia právoplatnosti žalobcom vydaného rozhodnutia o umiestnení stavby č. OVZ-SU-132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018.

43. Dovolací súd nesúhlasí s tvrdením dovolateľa, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho relevantnými odvolacími námietkami. Rozhodujúca (kľúčová) argumentácia odvolacieho súdu je obsiahnutá v odsekoch 39. až 53. odôvodnenia jeho rozsudku.

44. Skutočnosť, že sa dovolateľ nestotožňuje s rozhodnutiami súdov oboch inštancií a názormi v nich vyjadrenými, neznamena, že sa jedná o nedostatočne odôvodnené rozhodnutia súdov nižšej inštancie, pretože súd nie je povinný rozhodnúť v súlade so skutkovým a právnym názorom strán sporu. Právo na súdnu ochranu nemožno stotožňovať s procesným úspechom strany v spore. Dovolací súd nie je „tretou inštanciou“, ktorá by bola oprávnená opätovne preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu a konanie, ktoré mu predchádzalo.

45. Pokiaľ dovolateľ nesúhlasí so skutkovými a právnymi závermi odvolacieho súdu, tak nejde o námietku nesprávneho procesného postupu odvolacieho súdu, ale o námietku inú, vo väzbe na správnosť skutkových a právnych záverov, na ktorých sudy oboch inštancií založili svoje rozhodnutia. Dovolateľom namietaná nesprávnosť skutkových zistení a právneho posúdenia zisteného skutkového stavu však nezakladá tzv. vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie a ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Rovnako ani nesúhlas s právnym posúdením veci nezakladá vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, pretože nesprávne právne posúdenie veci by mohlo založiť prípustnosť dovolania len podľa § 421 CSP.

46. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzaviera, že odvolací súd odôvodnil svoje rozhodnutie v dostatočnom rozsahu, pričom v ňom vyjadrené závery sú jasné a zrozumiteľné. Odvolací súd sa zaoberal rozhodujúcimi odvolacími námietkami žalovaného, na ktoré dal odpoveď v odsekoch 39. až 53. odôvodnenia rozsudku tak, ako už vyššie konštatoval dovolací súd. Pokiaľ ide o dovolateľom namietané hodnotenie dôkazov odvolacím súdom v rozpore s § 191 CSP, dovolací súd zdôrazňuje, že je na vec

prejednávajúcom súde rozhodnúť, ktoré z navrhovaných dôkazov vykoná. Odvolací súd podrobne zdôvodnil, prečo považoval práve rozhodnutie o umiestnení stavby č. OVZ SU 132498/3923/2018/Go zo dňa 22. augusta 2018 za rozhodujúce (odsek 44., 45., 46. a 47. odôvodnenia jeho rozsudku) pre preukázanie okamihu vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, za ktoré sa žalobca domáha vyplatenia primeranej náhrady od žalovaného.

47. Dovolací súd nedal za pravdu dovolateľovi ani pokiaľ ide o jeho námietku, že je neprípustné, aby ustanovenie týkajúce sa nároku na jednorazovú náhradu vzniknutú pred nadobudnutím účinnosti zákona č. 452/2021 Z. z. vykladal, čo i len podporne podľa terajšej úpravy zákona č. 452/2021 Z. z. Odvolací súd podrobne v odseku 46. odôvodnenia svojho rozsudku, odôvodnil okamih, ktorý považoval za vznik núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti a len na dôvažok poukázal na znenie zák. č. 452/2021 Z. z., ktoré nasvedčuje o správnosti jeho záveru.

48. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodil aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Konštatoval, že predmetom konania bolo posúdenie právnej otázky okamihu začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na jednorazovú náhradu, ktorú zák. č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách v znení účinnom od 1. februára 2017 viaže na vedomosť oprávneného o vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti. Uviedol, že podľa jeho vedomosti nebola uvedená právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu dovolacím súdom ešte vyriešená. Poukázal na mu známe rozhodnutie NS SR sp. zn. 5Cdo/174/2022 zo dňa 29. júna 2023, v ktorom však dovolací súd neriešil totožnú otázku. Mal za to, že podľa § 432 ods. 2 CSP nesprávne právne posúdenie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnej interpretácii § 66 ods. 5 druhá, tretia veta zák. č. 351/2011 Z. z. pri posúdení začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby na uplatnenie nároku na jednorazovú náhradu podľa § 66 ods. 5 druhá veta zák. č. 351/2011 Z. z.

49. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP, dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

50. Podľa § 432 ods. 1 CSP, dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

51. Podľa § 432 ods. 2 CSP dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

52. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP musí mať zreteľné charakteristické znaky predovšetkým musí ísť o otázku právnu, teda v žiadnom prípade nemôže ísť o skutkovú otázku. Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním, nie o právnu otázku, ktorá podľa dovolateľa mala byť riešená. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu) nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

53. Podľa názoru dovolacieho súdu však otázka, kedy sa oprávnený dozvedel o skutočnosti, že došlo k vzniku núteného obmedzenia užívania nehnuteľnosti, nie je otázkou právnou, ale skutkovou, ktorá v každom jednotlivom civilnom sporovom konaní spočíva na konkrétnych, individuálnych a v iných prípadoch sa spravidla už nevyskytujúcich skutkových okolnostiach, ktoré sú svojou povahou jedinečné. So zreteľom na uvedené, dovolací súd sa v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP nemohol zaoberať argumentáciou žalobcu skutkovej povahy a dovolanie žalobcu z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b) CSP považuje za neprípustné.

54. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade nie je daná

prípustnosť dovolania žalovanej podľa ustanovenia § 420 písm. f) ani § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

55. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo proti žalobcovi právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP), pričom o výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

56. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.